

Onderwerp: Water- en rioleringsprogramma Terschelling 2025-2029

Jaar/nummer: 2025

In behandeling bij: Wethouder Wassink

Voorstel

Het huidige Gemeentelijke rioleringsplan 2019-2023 is verlopen. Met de invoering van de Omgevingswet wordt het plan vervangen door een Water- en rioleringsprogramma (wrp). Hierin staan de visie, strategie, activiteiten en de onderbouwing van de rioolheffing omschreven.

Aan de raad wordt gevraagd:

- Het Water- en rioleringsprogramma Terschelling 2025-2029 (wrp) inhoudelijk vast te stellen;
- De financiële paragraaf van het wrp Terschelling 2025-2029 voor het jaar 2025 vast te stellen;
- De Aansluitverordening Riolering Terschelling (bijlage F bij het wrp 2025-2029) vast te stellen;
- De voorgestelde beheer- en onderhoudsactiviteiten en de daarvoor benodigde middelen conform tabel 10, exploitatielasten uit het wrp vast te stellen.

De opgenomen investeringsbudgetten zijn indicatief en bij aanvang van de investeringsprojecten wordt een kredietaanvraag aan de raad voorgelegd.

Samenvatting

Het huidige Gemeentelijke rioleringsplan 2019-2023 is verlopen. Met de invoering van de Omgevingswet wordt het plan vervangen door een Water- en rioleringsprogramma (wrp). Hierin staan de visie, strategie, activiteiten en de onderbouwing van de rioolheffing omschreven.

De gemeente wil er voor zorgen dat de riolering goed functioneert zodat er weinig kans is op overlast. Om te zorgen dat de kans op overlast in de toekomst niet toeneemt worden 2025-2026 gebruikt om een compleet beeld te krijgen van de aanwezige riolering inclusief de kwaliteit van de riolering. 2027-2028 wordt gebruikt om ontwerpen te maken om de riolering aan te passen aan de verwachte klimaatveranderingen.

In het eerste kwartaal van 2025 zal uw raad een concreet voorstel worden gedaan over de financiering van het Wrp vanaf het jaar 2026 en over de wijze van rioolheffing waarvoor vanaf 1-1-2026 zou kunnen worden gekozen.

Toelichting

Het water en rioleringsprogramma Terschelling 2025-2029 (wrp) is de opvolger van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) Terschelling 2019-2023. De wijziging van GRP in wrp is een gevolg van de invoering van de Omgevingswet in 2024.

De riolering is een star systeem dat lang (60 jaar) meegaat. De riolering ligt in een dynamische omgeving. Door klimaatverandering en veranderend gedrag van gebruikers verandert de (hydraulische) belasting op de riolering. De omgeving waarin de riolering ligt verandert ook. Hierdoor verandert ook de fysieke belasting op de riolering. Om het starre systeem nu en in de toekomst goed te laten functioneren moet het aangepast worden aan de dynamische omgeving. Hiervoor is een lange termijn plan noodzakelijk.

Het inzicht in de omvang van de riolering, de kwaliteit en het functioneren is nog onvolledig. Het beheerbestand raakt steeds beter gevuld maar er moet nog een stap worden gemaakt. Om effectief te kunnen investeren in de riolering is inzicht nodig in het actuele functioneren van de riolering en het gewenste functioneren in 2080. Hiervoor worden masterplannen opgesteld waarin het huidige functioneren en het gewenste functioneren in de toekomst wordt beschreven. Zo kan de gemeente zich voorbereiden op klimaatveranderingen. Zowel op wateroverlast door extreme neerslag als watertekort door langdurige droogte.

Om de riolering en het benedenstroomse watersysteem aan te passen aan het veranderende klimaat moeten alle betrokkenen aan de slag. Daarom is in het wrp beschreven wat de gemeente van de betrokkenen verwacht.

Het aanpassen van de riolering aan de klimaatverandering vraagt meer dan het vervangen van het bestaande leidingen systeem door leidingen met een grotere diameter. Er is een combinatie van boven- en ondergrondse systemen nodig. Omdat de riolering op Terschelling circa 60 jaar meegaat is de aanpassing een langdurige en complex proces. Het huidige systeem moet blijven functioneren terwijl het systeem getransformeerd wordt naar een nieuw systeem. Om kapitaal vernietiging te voorkomen en overlast te minimaliseren is inzicht in het huidige en gewenste functioneren essentieel.

Door het invoeren van risicogestuurdbeheer wordt gestreefd naar het zo optimaal mogelijk laten functioneren van de riolering tegen acceptabele kosten. Als het falen van een object (kolk, put, leiding, minigemaal) beperkte negatieve gevolgen heeft wordt het object minder frequent onderhouden dan als het niet functioneren grote gevolgen heeft. Het doel is om de onderhoudsbudgetten zo effectief mogelijk te benutten.

Om de kosten van gemeentelijk watertaken te dekken mag een rioolheffing worden geïnd. De hoogte van de heffing moet onderbouwd zijn. Voor de onderbouwing is het noodzakelijk om te weten welke beheer- en onderhoudsactiviteiten uitgevoerd worden in de planperiode.

Tot op heden worden de investeringen in de riolering op Terschelling geactiveerd en afgeschreven in 40 jaar. Een investering leidt daardoor tot kapitaallasten (rente en afschrijving). De huidige kapitaallasten zijn relatief laag (circa 220.000 euro/jaar). De oorzaak hiervan is dat in de afgelopen jaren relatief weinig geïnvesteerd is in rioolvervanging. Daarnaast zijn bij de eerste aanleg van de riolering niet alle investeringen geactiveerd.

Als investeringen betaald worden uit een voorziening groot onderhoud komen er geen nieuwe kapitaallasten bij. Echter daarvoor moet wel een voorziening groot onderhoud gevormd worden. Op korte termijn betekent dit een stijging van de rioolheffing maar op de langere termijn is de rioolheffing per aansluiting circa € 50,00 per jaar lager. Over dit onderwerp (financieringsmethodiek) en de

heffingsgrondslag voor de rioolheffing wordt in 2025 een raadsinformatiebijeenkomst georganiseerd.

Voor zowel het nu en in de toekomst goed laten functioneren van de riolering als de onderbouwing van de rioolheffing is een actueel wrp noodzakelijk.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het GRP zijn:

- De verantwoordelijkheden van de betrokken actoren zijn per zorgtaak vastgelegd.
- We gebruiken de komende planperiode om op basis van de beschikbare gegevens van de aanwezige infrastructuur en de kwaliteit masterplannen te maken voor de lange termijn.
- Met de masterplanen gaan we over van 'rioolvervanging' naar een 'systeemtransitie' om voorbereid te zijn op klimaatveranderingen.
- We maken een start met risicogestuurd beheer waarbij we overgaan van vaste onderhoudsfrequentie naar gedifferentieerde risico's op basis van een risicoafweging.
- De financieringsmethodiek wordt aangepast.

Historie

In 2019 is het gemeentelijke rioleringsplan 2019-2023 vast gesteld.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

De vigerende wet- en regelgeving is samengevat in bijlage B van het Water- en rioleringsprogramma 2025-2029. Enkele kernpunten uit de wet- en regelgeving zijn:

- De (zorg)taken voor:
 - de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater
 - de doelmatige inzameling van afvloeiend hemelwater
 - het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand ... zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken
 - duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening
 - de aanleg en onderhoud van de riolering
 - het beheren en uitwisselen van gegevens
- De mogelijkheid tot het innen van een rioolheffing om de watertaken te bekostigen.

Als de gemeente het rioolbeheer niet goed op orde heeft kan de gemeente in sommige gevallen aansprakelijk gesteld worden als er wateroverlast op treedt. Daarnaast kan er bezwaar gemaakt worden tegen de rioolheffing als de onderbouwing onvoldoende is. Met het wrp geeft de gemeente de onderbouwing voor de rioolheffing en beschrijft de gemeente de geplande inspanningen om te voldoen aan de zorgtaken.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

Met het water- en rioleringssysteem willen we:

1. De volksgezondheid beschermen;
2. De fysieke leefomgeving beschermen en bijdragen aan de omgevingskwaliteit;

3. Een bijdrage leveren aan een klimaatbestendige en waterrobuuste omgeving.

Deze drie doelen zijn belangrijk voor zowel de samenleving als het toerisme omdat ze bijdragen aan een aantrekkelijke (leef)omgeving.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de verwachte exploitatie lasten en in tabel 2 een prognose van de geplande uitgaven.

Tabel 1, Exploitatielasten

	2025	2026	2027	2028	2029
Binnendienst	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Buitendienst	135.000	135.000	135.000	135.000	135.000
Onderzoeken	80.000	65.000	65.000	35.000	60.000
Reparaties en vervangingen (materiaal en gereedschap)	120.000	120.000	120.000	120.000	120.000
Uitbesteden werkzaamheden (Verhelpen storingen en incidenten)	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
Uitbesteden onderhoudswerkzaamheden	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdragen straatreiniging	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Gas, water, elektriciteit, telecom	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal	617.000	602.000	602.000	572.000	597.000

Tabel 2, Totale uitgave in de planperiode inclusief BTW

	2025	2026	2027	2028	2029
Exploitatie	617.000	602.000	602.000	572.000	597.000
Kapitaallasten verleden	220.770	214.280	207.344	172.480	141.517
Investerings	1.350.000	800.000	1.190.000	1.190.000	1.385.000
BTW, exploitatie	69.720	66.570	66.570	60.270	65.520
BTW, kapitaallasten verleden	31.994	31.014	29.926	26.442	20.292
BTW, investeringen	283.500	168.000	249.900	249.900	290.850
Totaal	2.572.985	1.881.864	2.345.740	2.271.092	2.500.178

Met de vaststelling van de aansluitverordening wordt vastgelegd dat vanaf de ingangsdatum de aanvrager van een nieuwe aansluiting verantwoordelijk is voor de kosten van de aansluiting.

Communicatie/interactiviteit

Het wrp is ter beroordeling aan het Wetterskip voorgelegd. Een samenvatting van het wrp wordt na vaststelling goedkeuring op de website van de gemeente geplaatst. De nieuwe aansluitverordening wordt ook op de website gepubliceerd

Ter inzage liggende stukken

Water- en rioleringsprogramma Terschelling 2025-2029
Aansluitverordening riolering Terschelling (bijlage F van het wrp)

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 12 december 2024

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

mr. R.S. Cazemier,
wnd. burgemeester